

**Міністерство освіти та науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії
Ostwestfalen-Lippe University of Applied Sciences
(Вища Школа Оствесфаліє-Ліппе)**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції**

(м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.)

**Луцьк
2019**

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43
С 90

Рекомендовано до друку вченою радою географічного факультету
Східноєвропейського національного університету імені Лесі України
(протокол № 10 від 1.04.2019 р.)

Рецензенти: **Ковальська Л. Л.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Луцького національного технічного університету;
Лажнік В. Й. – кандидат географічних наук, професор кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Східноєвропейського національного університету імені Лесі України

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали III Міжнар. наук.-
С 90 **практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.) / за ред.**
Ю. М. Барського, С. О. Пугача. – Луцьк, 2019. – 204 с.

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на III Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських, геодезичних та фотограмметричних досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(477.82)(082)
ББК 65.049(4УКР-4ВОЛ)я43

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі України, 2019
© Колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КАРТОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	7
Уль А., Мороз О. Об'єднання інтересів у галузі фотограмметрії та цифрової обробки даних в геодезичній вишукуваннях	7
Заставецька Л. Трансформація виробничої функції сільських поселень аграрного регіону в умовах зміни суспільних відносин	9
Король П. Перспективні напрямки розвитку математичної картографії	11
Бернадська Г., Лебич А., Цибульська А. Сутність поняття «туристична інфраструктура» та її складові	12
Потапова А., Горбач В. Стан та особливості сакральної географії в умовах сьогодення	15
Сидорчук С., Сосницька Я. До питання поняття «торговельне обслуговування»	17
ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	20
Барський Ю., Гнип А. Аналіз ринку праці міста Володимир-Волинський	20
Бакалейко В., Маковецька Л. Депресивність сільських територій та особливості її прояву (на матеріалах Демидівського району Рівненської області).....	22
Голуб Г., Мельничук М. Аналіз ринку праці міста Ковель	25
Зінькевич М., Поручинська І. Вплив процесів відтворення населення на формування трудових ресурсів Рівненської області	26
Карпюк Т., Сосницька Я., Карпюк З. Сучасний стан та перспективи розвитку органічного сільського господарства регіону (на прикладі Волинської області) ...	28
Кольчак О.-М. Формування міського розселення в Західному регіоні України у ХХ – на початку ХХІ ст.	31
Маковецька Л., Геналюк Р., Сосницька Я. Сучасний стан вугільної промисловості України	34
Маковецька Л., Дідух О. Наукові підходи до класифікації засобів масової інформації	36
Маковецька Л., Кирилюк В. Сучасний стан процесів децентралізації у Луцькому районі	39
Маковецька Л., Сироватка О. Сучасний стан та реформування бібліотечної та клубної галузей Волинської області	40
Маковецька Л., Пахалюк С. Соціально-історичні чинники діяльності Дубенського цукрового заводу	42
Мельник О., Потапова А. Сучасний стан, причини та фактори міграційних процесів Волинської області	44
Міщенко О., Фенко В. Храмові комплекси Любомльського району Волинської області	46
Мосор В., Потапова А. Розлучення як аспект демографічної поведінки населення Волинської області	48
Погребський Т., Гречко І., Глушко С. Суспільно-географічні особливості захворюваності населення Волинської області на інфекційні хвороби	50
Погребський Т., Кошулинська Т., Глушко С. Основні демографічні фактори, що впливають на соціально-економічний розвиток міста Луцька	53
Поручинська І., Михайловська І. Сучасна медико-демографічна ситуація у Волинській області	55
Потапова А., Кошулинська Т. Сучасний стан ринку праці міста Луцьк	57

Потапова А., Петрук К. характеристика господарської діяльності ТзОВ «Городище»	60
Потапова А., Притулюк Л. Аналіз розвитку зернових культур України	61
Potapova A., Slabetska Yu. Social and Geographical Distribution of Production Potential of Volyn Region	63
Потапова А., Фідзіна К. Проблеми та перспективи розвитку машинобудівного комплексу України	65
Потапова А., Шкарупелова І. Аналіз сучасного стану трудових ресурсів України	67
Потапова А., Юрковська Ю. Стан ринку праці Волинської області	70
Притула І., Потапова А. Сучасний стан релігійної сфери Рівненської області ...	72
Пугач С., Петровець А. Територіальні особливості житлового фонду Рівненської області	73
Слащук А., Мельник М. Оцінка впливу трудової міграції на стан ринку праці Львівської області	75
Саган Я., Сосницька Я. Виробниче кластероутворення як чинник конкурентоспроможності регіону (на прикладі Волинської області)	77
Чубейко Т., Куява О., Поручинський В. Сучасні тенденції розвитку хмелярства в Україні	79
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА РЕСУРСІВ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	81
Сивий М. Дослідження материкового зледеніння польськими науковцями на теренах Волино-Поділля у міжвоєнний період (1918–1939 рр.)	81
Бущук С., Міщенко О. Екологічні проблеми видобутку бурштину у Любешівському районі Волинської області	82
Коваль О., Мельнійчук М. Температурний режим Білоозерського масиву Рівненського природного заповідника	84
Кух К., Сосницька Я. Чинники що впливають на особливості формування продовольчої безпеки держави	87
Ліннік А., Вакулюк Л. Стратегія і перспективи контролю та охорони зелель в Україні	89
Ліщук Т., Вакулюк Л. Характеристика водних ресурсів Ківерцівського району ...	91
Павловська Т., Рудик О., Макарчук І. Поводження з відходами у Волинській області	93
Полянський С., Полянська Т. Запобігання ерозійним процесам ґрунтового покриву у Волинській області	96
Чижевська Л., Лавренчук О., Качаровський Р., Карпюк З., Антипюк О. Оцінка сучасного стану водних ресурсів Волині	98
Фесюк В., Кучер Г. Раціональне використання та охорона джерел басейну річки Прип'ять	101
Юрчук М., Вакулюк Л. Особливості земельного фонду Локачинського району ..	102
Ярош А., Вакулюк Л. Особливість земельних ресурсів Горохівського району ...	105
РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ВОЛИНИ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ ..	107
Бенедюк В., Філіпчук Д. Спортивно-розважальні та спортивні заклади м. Луцька	107
Бурдель М., Єрко І. Каучсерфінг: спосіб розміщення і стиль життя	109
Петрина О., Мазур І., Безсмертнюк Т., Мельнійчук М. Туристсько-рекреаційні ресурси Володимирецького району	110
Потапова А., Самоліук І. Перспективи туристичних можливостей малих історичних міст України	113

Питуляк М., Питуляк М. Основні напрямки і перспективи розвитку рекреаційно-туристичної галузі Борщівського району Тернопільської області	116
Слащук А., Якушик О. Розвиток етнотуризму в місті Луцьк	118
Чир Н., Качаровський Р., Єрко І., Антипюк О. Поштові відправлення як важливий елемент рекламно-інформаційної підтримки розвитку туризму Волинської області	119
РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ	122
Забарна Е. Децентралізація в Україні в контексті запровадження системи «регіональних студій»	122
Аверіхіна Т., Єгоров М. Адаптація стратегії підприємства виноробної промисловості в умовах ЗЕД	124
Аверіхіна Т., Ізбаш І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств	125
Аверіхіна Т., Нікульча О. Адаптація системи управління персоналом підприємства до умов функціонування на зовнішньому ринку	126
Аверіхіна Т., Чернієнко М. Шляхи підвищення конкурентоспроможності українських підприємств	128
Дмитрук Д., Сосницька Я. Оптимізація розвитку сільськогосподарських підприємств Львівської області	129
Задєсснцев О. Динамічні особливості доходів населення Сєвєродонецько-Лисичанської агломерації.....	132
Задорожнюк Н. Креативний потенціал як основа інноваційного розвитку регіону	135
Заставецька Л. Копчак С. Розвиток сфери послуг у селах Тернопільської області як вагомий чинник підвищення зайнятості сільського населення	136
Козакова О. Теоретико-методологічні засади регулювання регіонального ринку праці	138
Логвинова М. Особливості вікової та статевої структури внутрішньо переміщених осіб в Україні	140
Маковецька Л., Крикота О. Залізнична інфраструктура у формуванні транзитних потоків Волинської області	142
Маковецька Л., Цуз О. Фінансова самодостатність громад як результат муніципальної реформи	145
Маковецька Л., Швець А. Процес формування національного бренду «Україна»	147
Підвальна О., Пугач С. Особливості сучасної територіальної реформи: розвиток, досягнення та актуальні проблеми на прикладі Колківської ОТГ	149
Поручинська І., Ковальчук Т., Швед Ю. Структурні особливості ринку фармацевтичних товарів в Україні	151
Поручинський В., Вілюра Т. Значення логістики для розвитку сільськогосподарських підприємств	153
Поручинський В., Федчик А. Бюджетна децентралізація та фінансова спроможність територіальних громад	154
Потапова А., Сучко О. Аналіз конкурентоспроможності дитячого розважального комплексу «Смугастий носоріг»	156
Рассадникова С. Трансформаційні виклики та рішення в системі регіонального природокористування	158
Слащук А., Ключко І., Панасюк Ю. Територіальні особливості міського розселення в Україні	159
Щьокіна Є. Інформаційно-аналітичне забезпечення бенчмаркінгу в розвитку регіону	161

СУЧАСНІ ГЕОДЕЗИЧНІ, ФОТОГРАММЕТРИЧНІ ТА ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	164
Вакульчук Г., Мельник О. Програмне забезпечення нормативно-грошової оцінки населених пунктів	164
Єфімчук К., Радзій В. Формування сучасної системи реєстрації землі в Україні..	165
Каліщук К., Мельник О. Система глобального позиціонування (GPS): призначення, принцип дії та застосування	167
Костюк Т., Мельник О. Еколого-економічне обґрунтування вирощування горіхоплідних культур (фундук) на території Ківерцівського району Волинської області	169
Манько П., Мельник О., Волошин В., Волошин М. Дистанційні методи оцінки території НПП «Прип'ять-Стохід» за даними Sentinel-2	171
Мельнійчук М., Ахмедов Б., Мельнійчук М. Особливості нормативної грошової оцінки земель населених пунктів в Україні	174
Стельмащук В., Мельник О. Методи і технології дистанційного зондування Землі	177
ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ	179
Бенедюк В., Кравчук Н. Методичні особливості організації дискусійно-інтерактивного навчання на уроках географії (10-й клас)	179
Бенедюк В., Семенченко Ю. Методичні особливості організації екскурсій на підприємство у загальноосвітній школі	180
Кисельова О. Навчально-виховний потенціал натурних метеорологічних спостережень у шкільній географії	182
Потапова А., Бродасюк Ю. Реформа освіти в Україні	184
Потапова А., Чевжик О. Запровадження інклюзивної освіти у Мульчицькому НВК «ЗОШ І–ІІІ ст. – ДНЗ»	186
Пугач С., Митчик Ю. Facebook як альтернатива Moodle у дистанційному навчанні	187
Слащук А., Червінська О. Розвиток освіти в м. Луцьку: історико-географічний аспект	190
Сучко О., Пугач С. Переваги та недоліки подання заяви в електронній формі на вступ до закладів вищої освіти	193
Чижук Л. Медіаосвіта на уроках географії як елемент формування життєвих компетентностей учнів	195
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	197

УДК 911.3(477.82):338.43

Карпюк Тетяна, Сосницька Ярослава, Карпюк Зоя

tanetkakarpyuk@gmail.com; yaroslava.sosnitska@gmail.com; karpyuk.zk@ukr.net

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Останні десятиліття у світі постійно зростає попит на органічну продукцію, насамперед на екологічно безпечні продукти харчування. На сьогодні комерційне органічне сільське землеробство розвивається у 141 країні світу, найбільші площі під ним зайняті в Італії, Іспанії, Франції, Німеччині. Розширення сегменту цієї сфери виробництва зумовлене високою харчовою цінністю органічних продуктів, безпечністю для здоров'я, відсутністю гормонів, генетично модифікованих організмів, антибіотиків і консервантів. Продукція органічного землеробства відзначається якістю, свіжістю, вищими смаковими якостями, містить більше за традиційні аналоги вітамінів, антиоксидантів, поліненасичених жирних кислот, бетакаротину: органічні овочі та фрукти – на 25 %, молоко – на 70 %, молочні продукти органічного походження мають у три рази більше кислот Омега-3 та на 75 % більше бетакаротину. Достатня щоденна норма поліненасичених жирних кислот слугує профілактикою серцецево-судинних захворювань, запалення суглобів, покращує зір, стан шкіри та волосся, попереджує тканини від передчасного старіння. Жиророзчинний вітамін бетакаротин – один із найсильніших антиоксидантів, захищає організм від впливу вільних радикалів, що викликають розвиток онкологічних захворювань. Ці речовини гальмують вироблення стресових гормонів і збільшують кількість серотоніну. Попит на органічну продукцію в країнах Європейського Союзу, США та Японії на сьогодні перевищує пропозицію.

Відповідно до законодавства ЄС (Директива ЄС № 834/2007 від 28.06.2007 р. «Про органічне виробництво та маркування органічних продуктів»), органічне господарство – це цілісна система господарювання та виробництва харчових продуктів, що поєднує кращі практики з точки зору охорони навколишнього природного середовища, рівня збереження біологічного різноманіття, природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання тварин; і метод виробництва, який відповідає певним вимогам до продуктів, виробленим з використанням речовин і процесів природного походження [3]. В Україні правові та економічні основи виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини визначає Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (№ 2496-VIII від 10.07.2018 р.), який спрямований на забезпечення належного функціонування ринку органічної продукції та сировини, а також на гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні. В Законі дано визначення поняття органічного виробництва як сертифікованої діяльності, пов'язаної з виробництвом сільськогосподарської продукції (у т. ч. всі стадії технологічного процесу, а саме первинного виробництва (включаючи збирання), підготовки, обробки, змішування та пов'язані з цим процедури наповнення, пакування, переробки, відновлення та інші зміни стану продукції), що провадиться із дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції [1]. Тобто це така

агровиробнича діяльність, у процесі якої не використовуються хімічні засоби захисту рослин, синтетичні мінеральні добрива, консерванти, штучні барвники, стимулятори росту, гормони, антибіотики, ароматизатори, стабілізатори, підсилювачі смаку тощо, яка забороняє або в значній мірі обмежує використання регуляторів росту, харчових добавок до кормів при відгодівлі тварин. Така система максимально базується на сівозмінах, використанні рослинних решток, гною та компостів, бобових рослин та рослинних добрив, органічних відходів виробництва, мінеральної сировини, механічному обробітці ґрунтів та біологічних засобах боротьби із шкідниками з метою підвищення родючості та покращення структури ґрунтів, забезпечення повноцінного живлення рослин та боротьби з бур'янами та різноманітними шкідниками. До галузей органічного виробництва належать органічне рослинництво (у т. ч. насінництво та розсадництво), органічне тваринництво (у т. ч. птахівництво, бджільництво), органічне грибовництво (у т. ч. вирощування органічних дріжджів), органічна аквакультура, виробництво органічних морських водоростей, виробництво органічних харчових продуктів (у т. ч. органічне виноробство), виробництво органічних кормів, заготівля органічних об'єктів рослинного світу [1].

Ринок органічних продуктів в Україні перебуває на стадії формування. В державі діють певні правові вимоги щодо маркування, виробництва та переробки органічної продукції. Тривалість періоду переходу до сертифікованого виробництва залежить від стану земель, на яких буде вироблятися органічна продукція, екологічної ситуації, набутого досвіду. Після завершення перехідного періоду проводиться оцінка відповідності органічної сировини і її виробник може отримати сертифікат відповідності і бути включеним до Реєстру виробників органічної продукції. Сертифікація проводиться не менше одного разу в рік і сертифікат дійсний лише протягом року. Сертифікуються всі ланки діяльності господарства: поля, луки, тваринницькі ферми, склади, господарство в цілому, елеватори, а також організація, що безпосередньо займається експортно-імпортними операціями. Рівень державного фінансування органічного виробництва у порівнянні з можливостями дотацій в ЄС – низький. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, на 2017 р. сертифікати на виробництво органічної продукції мають 210 господарств [2]. Це виробництво має свої регіональні особливості – більшість органічних господарств, які зазвичай мають вузьку спеціалізацію й зосереджені на випуску одного чи двох видів сільськогосподарської продукції у невеликих масштабах – на кількох десятках гектарів, зосереджено в Одеській, Херсонській, Київській, Полтавській, Вінницькій, Закарпатській, Львівській, Тернопільській, Житомирській областях. На українському ринку органіки рослинницька продукція переважає над тваринницькою у співвідношенні 73 до 27 % [4].

Певним позитивним зрушенням у сфері державної підтримки розвитку сільських територій стало запровадження Концепції розвитку фермерського господарства (13.09.2017 р.) та запровадження місцевих програм підтримки, започаткованих у т. ч. у Волинській, Житомирській та Чернігівській областях. На Волині функціонує програма підтримки органічних виробників, в рамках якої компенсується 50 % витрат суб'єктів господарювання на сертифікацію органічного виробництва, але не більше ніж 50,0 тис. гривень (на таку підтримку з місцевого бюджету передбачено спрямувати 500,0 тис. грн.). За даними департаменту агропромислового розвитку Волинської ОДА, у області у 2018 р. сертифіковано 20 сільськогосподарських органічних виробників. Оцінку відповідності до вимог органічних стандартів (стандарт МАОС з органічного виробництва і переробки, що еквівалентний Постановам Ради (ЄС) № 834/2007 та 889/2008) проводив національний сертифікаційний орган «Органік Стандарт», включений в офіційний перелік сертифікаційних органів, визнаних у ЄС і Швейцарії. Сертифікована діяльність більшості виробників Волинської області – рослинництво – 65 %, рослинництво, тваринництво, переробка

– 5 %, заготівля дикорослої продукції, переробка, торгівля, експорт/імпорт – 25 %, бджільництво – 5 % (рис. 1). Серед органічної продукції на вирощуванні малини, ревіню, полуниці садової спеціалізується 50 % господарств (серед них ТОВ «Агрофрут ЛТД», «ВОЛТА +», «ДОБРИЙ САД», «Органік беррі»), проса, гірчиці білої, гірчиці чорної, ріпаку озимого, люпину, гречки – 15 % (ПП «ЗАХІД АГРО», ТОВ «Порицьке»), збиранні, переробці, торгівлі дикорослою продукцією: цвітом бузини, плодів лохини, журавлини, ожини, бузини, обліпихи, чорниці, кизилу, глоду, шипшини та ін. – 25 % (ТОВ «Біофрут», «ШАНС ВІК»), виробництві меду – 5 %, молочних продуктів 5 % (ТОВ «Старий Порицьк») (рис. 2). Органічна продукція господарства із Старого Порицька, яке єдине поки що у області, крім вирощування продукції, займається і її переробкою (сертифікована діяльність – рослинництво, тваринництво, переробка) – багаторічні трави, вика, гірчиця, горох посівний, гречка, жито, кукурудза, люцерна, льон, овес, пайза (японське просо), пшениця, спельта; телята, бички, поросята, свині, худоба більше двох років; молоко коров'яче (3,6 % жирності), кефір (2,5 %), йогурт грецький (10 %), йогурт натуральний (1 %), сири тверді «Моцарелла» (45 %), «Сулугуні» (40 %), «Швейцарія» (50 %), «Старопорицький» (35 %), сири розсільні «Бринза» (40 %), «Качотта» (40 %), «Халумі» (40 %). Свій розвиток це господарство розпочало у 2016 р. із сертифікації вирощування вики (1000 га), та організації процесу переробки молока з ферми, де утримувалося 300 корів. У невеликій сироварні стали виробляти органічний сир «Сирна Карта зі Старого Порицька». Дотримання господарством вимог органічних стандартів забезпечується утриманням тварин безприв'язно як боксовим методом, так і на глибокій підстилці в новому побудованому за сучасними вимогами тваринницькому комплексі.

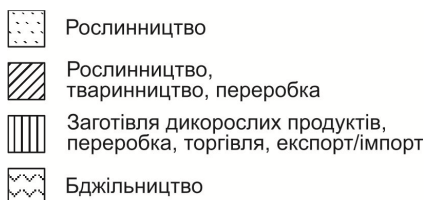
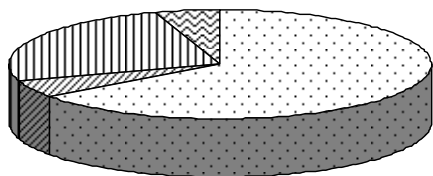


Рис. 1. Сертифікована діяльність органічних виробників Волинської області

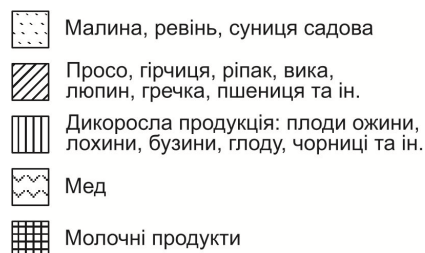
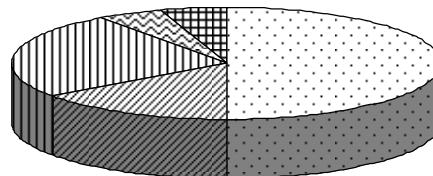


Рис. 2. Органічна продукція виробників Волинської області

Висновки. У вирощуванні органічної продукції потенціал України і Волині зокрема є досить значним. Розвиток органічного сільського господарства стримується певними чинниками: це виробництво характеризується високою вартістю, більш затратне порівняно з традиційним, довготривалим терміном переходу до органічного землеробства, що триває від двох до п'яти років, не належним рівнем інноваційної активності аграрних виробників, не сформованою інфраструктурою ринку органічної продукції, дуже низьким рівнем державної фінансової підтримки органічних виробників. Необхідне удосконалення законодавчої бази ведення органічного виробництва, залучення інвестицій у цю галузь, широке інформування споживача. Розвиток органічного виробництва сприятиме забезпеченню споживчого ринку якісною продукцією харчування, підвищенню рівня

розвитку сільських громад, збереженню і покращенню стану доквілля, відновленню ґрунтів і біорізноманіття.

Список використаних джерел: 1. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19>. 2. Органічне виробництво в Україні: реалії та перспективи // Міністерство аграрної політики та продовольства України Департамент продовольства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.slideshare.net/TarasKutoviy/ss-72695482>. 3. Сокол М. Правові засади виробництва органічної сільськогосподарської продукції / М. Сокол // Історико-правовий часопис. – 2017. – № 2. – С. 79–84. 4. Сосницька Я. Органічне сільське господарство та його розвиток в Україні: суспільно-географічні аспекти / Я. Сосницька, Ю. Суровцова, О. Цуз // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2016. – № 14 (339). – Сер.: Географічні науки. – С. 68-72.

УДК 911.3

Кольчак Олена-Марія

olenkadoroschuk@gmail.com

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ФОРМУВАННЯ МІСЬКОГО РОЗСЕЛЕННЯ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ У ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Західний регіон України належить до староосвоєних територій, що наклало свій відбиток на формування картини міського розселення [6]. Найдавнішими міста Західної України є Володимир-Волинський, Галич, Луцьк, Ужгород. Всі ці міста налічують близько тисячі років від дати заснування і більше. Археологічні дослідження свідчать, що територія Володимира-Волинського була заселена людьми ще з найдавніших часів, а першу згадку про місто знайдено в описі подій 988 р. в «Повісті минулих літ». Про Луцьк вперше у писемних джерелах згадується у Іпатіївському літописі датою 1085 р., як місто з досить значним розвитком на той період. Із часу заснування Львова (перша літописна згадка датована 1256 р.) на території Галицько-Волинського князівства місто поступово стало важливим центром розвитку в регіоні. У XVII ст. у місті проживало близько 20 тис. осіб, за кількістю населення у цей час Львів був найбільшим містом України. У цей період на міських землях вже було 9 сіл, а з деякими з них місто вже становило суцільну забудову. Особливий вплив на розвиток міст мало магдебурзьке право. Раніше інших Магдебурзьке право було надано містам Закарпаття, яке на той час входило до складу Угорщини: Хуст, Тячів. Згодом у XIV–XV ст. таким правом почали користуватися Львів, Самбір, Коломия, Дрогобич, Володимир-Волинський, Стрий, Луцьк, Мукачеве, Чернівці, Рівне. У XVI ст. Магдебурзьке право отримали Тернопіль, Калуш, а Івано-Франківськ у XVII ст.

Мережа міських поселень на західноукраїнських землях почала впорядковуватися з XIX ст., в цей час також пришвидшився економічний розвиток міст. До середини XIX ст. кількість населення активно зростало лише у найважливіших адміністративних центрах краю (Львів, Коломия, Тернопіль). Процес урбанізації відбувався повільно. Наприкінці XIX ст. на законодавчому рівні статут міст отримали такі населені пункти: Броди, Бережани, Бучач, Дрогобич, Городок, Жовква, Золочів, Коломия, Самбір, Снятин, Станіславів, Сокаль, Стрий, Тернопіль, Терехів, Яворів. У другій половині XIX ст. розпочався інтенсивний розвиток

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Аверіхіна Тетяна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Антипюк Олена Володимирівна – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів при кафедрі фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ахмедов Богдан Михайлович – аспірант 1 року навчання кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бакалейко Віта Анатоліївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Барський Юрій Миколайович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Безсмертнюк Тарас Петрович – кандидат географічних наук, асистент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бенедюк Валентина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бернадська Галина Олександрівна – аспірант 2 року навчання кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бродасюк Юлія Миколаївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Бурдель Марія Миколаївна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Буцук Сергій Юрійович – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вакулюк Лариса Адамівна – старший викладач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вакульчук Галина Іванівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Вілюра Тетяна Степанівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Волошин Володимир Улянович – кандидат технічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Волошин Михайло Володимирович – аспірант 1 року навчання кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Геналюк Роман Михайлович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Глушко Світлана Валеріївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Гнип Аліна Анатоліївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Голуб Геннадій Сергійович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Горбач Вікторія Віталіївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Гречко Іван Ігорович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Дідух Оксана Валеріївна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Дмитрук Дарина Андріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Егоров Микола Юрійович – студент 6 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Ерко Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Єфімчук Катерина Дмитрівна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Забарна Елеонора Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Задєсенцев Олексій Михайлович – аспірант 1 року навчання кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Задорожнюк Наталія Олексіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Заставецька Леся Богданівна – доктор географічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Зінькевич Марина Віталіївна студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ізбаш Ірина Анатоліївна – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Каліщук Костянтин Володимирович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Карпюк Зоя Костянтинівна – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Карпюк Тетяна Вячеславівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Качаровський Роман Євгенович – інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів при кафедрі фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кирилюк Владислав Вікторович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кисельова Октябрина Олександрівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ

Клюйко Ірина Василівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Коваль Олександр Вікторович – аспірант 1 року навчання кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ковальчук Тетяна Володимирівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Козакова Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Кольчак Олена-Марія Юріївна – аспірант кафедри географії України Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

Копчак Сергій Сергійович – студент 5 курсу географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Король Павло Пилипович – кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Костюк Тарас Дмитрович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кошулинська Тетяна Юріївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кравчук Надія Володимирівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Крикота Олена Михайлівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кух Катерина Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Кучер Ганна Борисівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Куява Оксана Іванівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Лавренчук Ольга Михайлівна студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Лебіч Антон Вікторович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ліннік Андрій Васильович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ліщук Тетяна Сергіївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Логвинова Марина Олександрівна – аспірант 2 року навчання кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Мазур Іван Романович – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Макарчук Ірина Сергіївна – студент 2 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Маковецька Лариса Олексіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Манько Павло Володимирович – аспірант 2 року навчання кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Мирослава Василівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Олександр Валентинович – кандидат технічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельник Ольга Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельничук Марія Анатоліївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мельничук Максим Михайлович – студент 6 курсу географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

Мельничук Михайло Михайлович – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, декан географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Митчик Юлія Сергіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Михайловська Ірина Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мищенко Олена Віталіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Мороз Ольга – Ph. D., Studiengang Logistik, FB7 Production und Wirtschaft, Ostwestfalen-Lippe University of Applied Sciences

Мосор Владислав Ігорович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Нікульча Олександра Олександрівна – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Павловська Тетяна Сергіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Панасюк Юрій Миколайович – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Пахалюк Сергій Іванович – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петрина Олексій Сергійович – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петровець Аліна Ярославівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Петрук Катерина Василівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Питуляк Микола Васильович – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії і методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Питуляк Мирослава Романівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії і методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Підвальна Ольга Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Погребський Тарас Георгійович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Полянська Тетяна Олександрівна – асистент кафедри міжнародних економічних відносин Луцького національного технічного університету, м. Луцьк

Полянський Сергій Володимирович – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Поручинська Ірина Володимирівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Поручинський Володимир Іванович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Потапова Алла Геннадіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Притула Ірина Ігорівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Притулюк Людмила Володимирівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Пугач Сергій Олександрович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Радзій Володимир Феофілович – кандидат географічних наук, доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Рассадникова Світлана Іванівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Рудик Олександр Володимирович – старший викладач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Саган Яна Петрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Самолук Ірина Віталіївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Семенченко Юрій Юрійович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сивий Мирослав Якович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, м. Тернопіль

Сидорчук Діана Сергіївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сироватка Ольга Петрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Слабецька Юлія Святославівна – студент 7 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Слащук Андрій Миколайович – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сосницька Ярослава Сергіївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Стельмащук Валентин Володимирович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сучко Оксана Святославівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Уль Анна Володимирівна – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Федчик Аліна Петрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фенко Вікторія Олегівна – студент 3 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фесюк Василь Олександрович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Фідзіна Катерина Валеріївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Філіпчук Дмитро Васильович – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Цибульська Анна Олександрівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Цуз Ольга Володимирівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чевжик Олена Тимофіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Червінська Ольга Сергіївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чернієнко Максим Олегович – студент 4 курсу Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Чижевська Лариса Тарасівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Чижук Лілія Андріївна – учитель географії КЗ «Луцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 25 Луцької міської ради Волинської області», м. Луцьк

Чир Надія Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму ДВНЗ „Ужгородський національний університет”, м. Ужгород

Чубейко Тарас Іванович – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Швед Юлія Юріївна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Швец Ангеліна Анатоліївна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Шкарупелова Ірина Олександрівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Щьокіна Євгенія Юріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економічних систем і управління інноваційним розвитком Одеського національного політехнічного університету, м. Одеса

Юрковська Юлія Олександрівна – студент 5 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Юрчук Марія Степанівна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Якушик Оксана Михайлівна – студент 6 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ярош Алла Андріївна – студент 4 курсу географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(м. Луцьк, 11–12 квітня 2019 р.)

(Українською, англійською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій та достовірність даних несуть автори.

Верстка: С. О. Пугач, Я. С. Сосницька, І. В. Поручинська,

Коректура: С. О. Пугач, Л. О. Маковецька, В. В. Бенедюк

Обкладинка: А. А. Швець